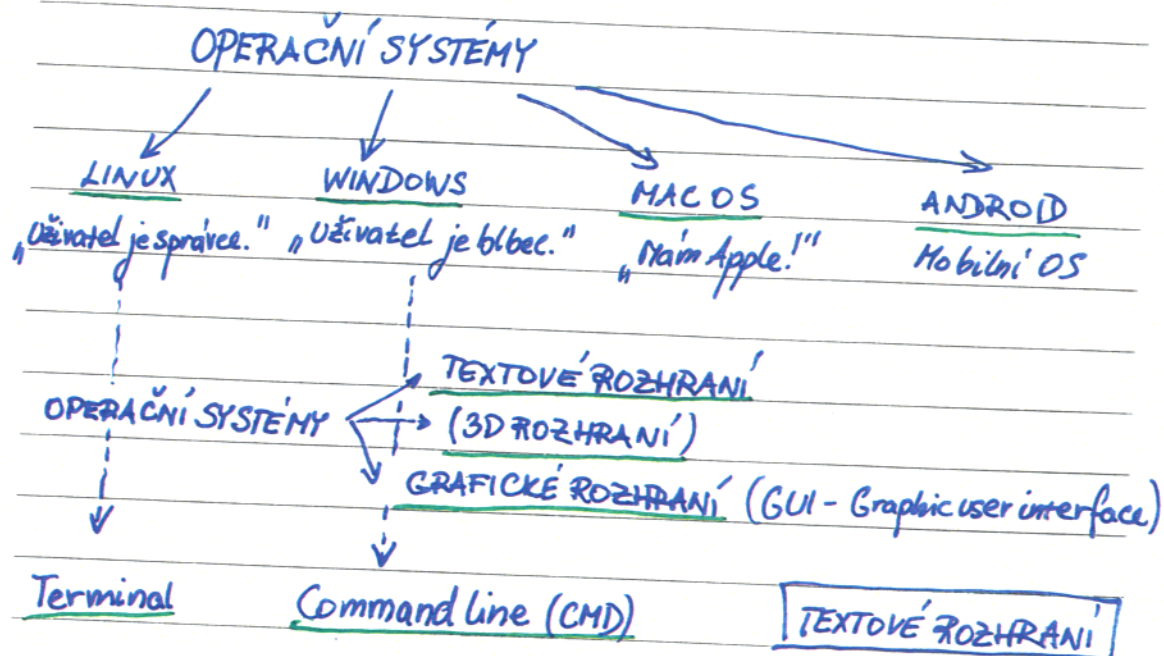

OPERAČNÍ SYSTÉMY

Proč v 21. století využívat textové rozhraní pro správu a funkce operačního systému?

- + JEDNODUCHOST
- + RYCHLOST
- POTŘEBNÁ ZNALOST PŘÍKAZŮ

Práce na operačním systému Linux, velké množství příkazů je však zotožňných nebo podobných jako na Windowsech.

TAK JDEME SPUSTIT TERMINAL.

OBEČNÁ SYNTAXE PŘÍKAZU:

zkratka z angličtiny

- přepínač

1. příkaz jde na vstup 2. příkazu

| more
přizpůsobení
okna terminálu

ps
process status

- ef
every full

ls

- a

ls

- al

INSTALACE BALÍČKŮ:

xterm - jiná verze Terminálu

apt install xterm → k instalaci programů jsou
vždy potřeba práva superuživatele

⇒ sudo apt install xterm

PŘÍKLAD:

na pozadí

→ spuštění programu a skok na další příkaz: xterm

→ ps

... do výpisu spuštěných programů přibude xterm

ODINSTALACE:

⇒ sudo apt purge xterm

VÝPIS BĚŽÍCÍCH PROCESŮ:

ps -ef

every

full

VÝPIS VŠECHNY
ÚDAJE O PROCESECH

VE VÝPISU BUDE
VÍCE ÚDAJŮ

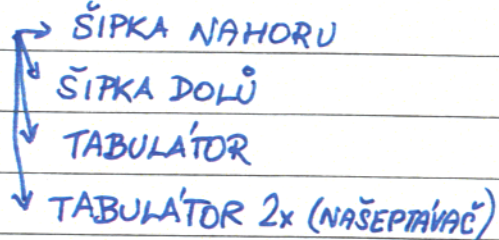
SPUŠTĚNÍ PROGRAMU:

název programu

CESTA K PROGRAMU:

whereis název programu

CESTOVÁNÍ ZADANÝMI PŘÍKAZY

CTRL + C - zrušení provádění příkazu

CTRL + D - ukončení zadávání příkazu

PRAČE S ADRESÁŘI:

- pwd (PRINT WORKING DIRECTORY) .. cesta do aktuálního adresáře
- cd cesta .. o úroveň níže
 - o úroveň výš
 - / .. kořenový adresář
- spouštění spustitelných souborů: ./soubor
- ls /dir .. výpis obsahu aktuálního adresáře ls hledaný název
 - ls -l .. dlouhý výpis
 - S .. od největšího po nejmenší
 - a .. zobrazí se i skryté soubory
 - X .. podle přípony
 - t .. podle času

| sort
seřídění

* ZASTUPUJE JAKÝKOLIV TEXTOVÝ ŘETĚZEC

? ZASTUPUJE PRAVĚ JEDEN ZNAK

PRAČE S TEXTOVÝMI SOUBORY:

- touch název souboru .. vytvoření nového souboru v aktuální složce
 - d .. úprava data přístupu k souboru
 - t .. úprava data a času přístupu k souboru (formát MMDDHHMM)
- cat název souboru .. vypsatí obsahu souboru
- sort název souboru .. dočasné vypsatí seřazeného souboru
 - u .. bez duplicitních záznamů
- head .. vypsatí hlavičky souboru - tail .. vypsatí patičky souboru
- grep 'vyhledávaný řetězec' název souboru .. vyhledávání v souboru
- diff název souboru 1 název souboru 2 .. výpis rozdílů
 - u .. přehlednější výpis
- file název souboru .. technické informace o souboru (kódování)

EDITOR VIM: `sudo apt install vim`

SPUŠTĚNÍ: `vim název souboru`

KLÁVESY `insert` - přepnutí do režimu vkládání

POHYB PO EDITORU: Šipka nahoru, dolů

Šipka doleva, doprava

Home - začátek řádky

End - konec řádky

PageUp, PageDown

Esc - přechod do příkazového módu

FUNKCE EDITORU: `:q` .. ukončení beze změn

(v příkazovém módu) `:w` .. uložení souboru

`:wq` .. uložení souboru a ukončení editoru

`:q!` .. ukončení editoru bez uložení

ADRESÁŘE LINUXOVÉHO SYSTÉMU:

- / .. kořen - nejvyšší úroveň
 - /bin .. základní systémové příkazy, odtud spouštíme příkazy
 - /boot .. adresář s jádrem a se soubory důležitými pro start
 - /dev .. speciální soubory zařízení; ke všem zařízením se připojuje
 - /etc .. adresář s konfiguračními soubory [jako k souboru]
 - /home .. domovské adresáře uživatelů kromě superuživatele root
 - /lib .. základní obecné knihovny pro systém a pro programy
 - /media .. adresář pro připojení médií - CD, DVD, USB flashdisk...
 - /mnt .. adresář pro dočasné připojení souborových systémů
 - /opt .. uložení volitelně ukládaných aplikací
 - /proc .. virtuální souborový systém s informacemi o systému a procesech
 - /root .. domovský adresář superuživatele root
 - /sbin .. adresář pro základní systémové programy
 - /srv .. data určena pro služby, které poskytuje váš počítač
 - /tmp .. adresář pro dočasné soubory
 - /usr .. instalované aplikace nedůležité pro běh systému
 - /var .. soubory, jejichž data se při běhu systému mění
-
- /usr/bin .. většina uživatelských příkazů, standardní linuxové utility
 - /var/log .. logy systému
 - /var/mail .. uživatelské poštovní schránky
 - /var/run .. informace o běžícím systému
 - /var/tmp .. dočasné soubory, po restartu by měly zůstat zachovány

PŘESOUVÁNÍ A PŘEJMENOVÁNÍ SOUBORU:

`mv` starý název nový název .. přejmenování
starý název cesta .. přesunutí (popř. více starých názvů)
starý název cesta/nový název .. přejmenování i přesunutí
-u .. přemístí se soubory, které zatím neexistují v cílovém adresáři

YTVORENÍ NOVEHO ADRESARE:

`mkdir` název (popřípadě více názvů)

KOPÍROVÁNÍ SOUBORŮ:

`cp` název souboru cesta
-r .. kopírování včetně podadresářů

VYHLEDAVÁNÍ SOUBORŮ:

`find` cesta -name hledaný výraz -print

ODSTRANĚNÍ SOUBORU:

`rm` název souboru (popřípadě více názvů)
-i .. dotaz, zda ho opravdu chceme smazat
-v .. výpis všech událostí v průběhu mazání

ODSTRANĚNÍ ADRESAŘE:

`rm -rf` název adresáře .. odstranění všech souborů v adresáři
`rm` `dir` název adresáře